

VLOR-project: De Leraar

Werk jij ook mee aan de toekomst van het lerarenberoep?

GOELE CORNELISSEN & BIRTHE VAN DER VEKEN

Dat het lerarenberoep prachtig en belangrijk is, maar tegelijk ook onder druk staat, is geen geheim voor COC-leden. We zien het op school, waar het steeds moeilijker wordt nieuwe collega's te werven. We zien het aan (jonge) collega's, die snel het beroep verlaten. We zien het in Grote Statistieken of in de manier waarop de coronacrisis het onderwijs en leraren voor extra uitdagingen plaatst. Maar zonder sterke leraren, geen sterk en kwaliteitsvol onderwijs. Daarom gaat de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) samen met het onderwijsveld en de brede samenleving op zoek naar zoveel mogelijk voorstellen en ideeën om de leer- en werkplek van leraren aantrekkelijker te maken, maar ook om de professionaliteit en het imago van het lerarenberoep te versterken. Dat doet het via deleraar.vlor.be, een participatieplatform waarop iedereen zijn of haar idee voor een aantrekkelijker lerarenberoep kan indienen.

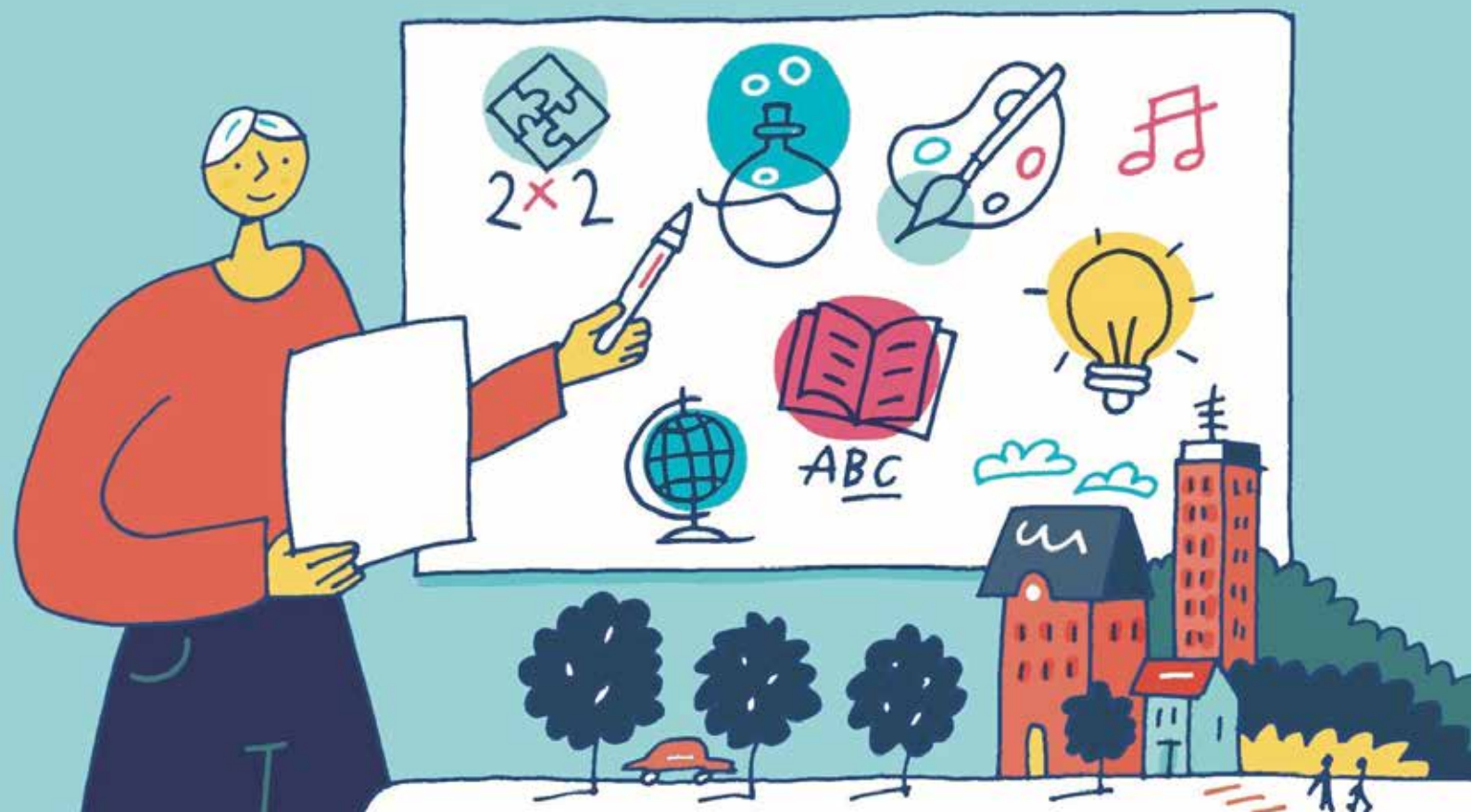
De VLOR zoekt concrete ideeën bij volgende drie kernvragen:

1. Hoe maken we de leer- en werkplek van leraren aantrekkelijker?
2. Hoe kan de leraar een professional zijn en blijven?
3. Hoe kunnen we het imago van en de waardering voor het lerarenberoep positief versterken?

COC schotelde die vragen voor aan enkele vakbondsafgevaardigden. Binnen het project van de VLOR ligt de focus op

het basis- en secundair onderwijs, maar we laten ook mensen uit andere sectoren aan het woord. Want ook daar kan het beroep van leraar een duwtje in de rug gebruiken. **Zelf een idee gekregen? Aarzel dan niet om het in te dienen via deleraar.vlor.be.** COC ondersteunt dit initiatief en vindt het belangrijk dat zoveel mogelijk leraren hier hun stem laten horen. Op die manier werk jij mee aan de toekomst van het lerarenberoep. De VLOR wil met dit platform namelijk het debat over de leraar en het lerarenberoep aanwakkeren

en een vernieuwende bijdrage leveren aan dat beleidsdossier.

De vakbondsafgevaardigden:

- *Annick Desair*: geeft les in het hoger onderwijs (lerarenopleiding) in Vlaams-Brabant
- *Bruno Gevaert*: geeft les in het hoger onderwijs (lerarenopleiding) in Limburg
- *Ferdinand Cobbaut*: geeft les in het secundair onderwijs in Oost-Vlaanderen
- *Gitta Stragier*: geeft les in het buitengewoon basisonderwijs in Antwerpen
- *Ingrid Kremer*: geeft les in het volwassenenonderwijs in Vlaams-Brabant/Brussel
- *Jeanick Vanacker*: geeft les in het buitengewoon basisonderwijs in West-Vlaanderen
- *Marika Sass*: geeft les in het buitengewoon basisonderwijs in Oost-Vlaanderen
- *Martin Strynck*: geeft les in de basiseducatie in Brussel
- *Wim Van Avondt*: geeft les in het secundair onderwijs in Vlaams-Brabant

HOE MAKEN WE DE LEER- EN WERKPLEK VAN LERAREN AANTREKKELIJKER?

→ MODERNISEER DE INFRASTRUCTUUR

Het zou fijn zijn om gebruik te kunnen maken van grotere, multifunctionele ruimtes waar vlot geschakeld kan worden tussen klassikaal, in groepjes en individueel werken. Een campus die vlot bereikbaar is met het openbaar vervoer en waar veel ruimte is om buiten les te geven, te overleggen, kunst en cultuur te beleven ... is ook wenselijk.

Bruno Gevaert

Degelijke lokalen met een moderne uitrusting helpen om met plezier te gaan werken.

Martin Strynck

Op voorwaarde dat er voldoende middelen zijn, kan een school, in samenspraak met vakleerkrachten, een moderne en attractieve werkplek inrichten. Voor praktijkleren ontbreken nu vaak de nodige, nuttige en hedendaagse toestellen om je lessen af te stemmen op hedendaagse technologische evoluties. Ook de samenwerking met bedrijven, in functie van nuttig materiaal, kan beter.

Wim Van Avondt

Een aantrekkelijke leer- en werkplek voldoet aan de moderne eisen van het lesgeven. Denk maar aan degelijk en voldoende ICT- en didactisch materiaal.

Ferdinand Cobbaut

Ons beroep wordt aantrekkelijk door in ruime, lichte, goed verluchtbare ruimtes te werken met een degelijke infrastructuur en een goede internetaansluiting. CVO's zijn nu vaak nog gevestigd in aftandse gebouwen waar het door het dak regent, waar we een slechte internetverbinding hebben, waar er nog altijd geen nooduitgang is, waar

de ramen niet open kunnen, waar je alle luisteroefeningen van je collega woordelijk kan horen ... Daarnaast is er nood aan een gezellige leraarskamer die een echte ontmoetingsplaats is en waar leraren ook tot rust kunnen komen, met gratis water, koffie en thee, computers, printer, papier, internetverbinding, naslagwerken en de mogelijkheid om kopies te nemen.

Ingrid Kremer

→ VOORZIE VOLDOENDE WERKINGSMIDDELEN

In het basisonderwijs is het eigen klasje de voornaamste leer- en werkplek. Dat wordt meestal door de klastitularis ingericht, vaak met eigen middelen. Voor de meeste leraren is het dan ook leuk als ze een extraatje krijgen om hun klas aangenamer te maken. Hier leer je vaak leerkrachten kennen die echt iets hebben van een 'binnenhuisarchitect'. Dat collega's een kijkje komen nemen en waardering voor de inrichting tonen, is altijd aangenaam, maar evenzeer zijn tips altijd welkom.

Jeanick Vanacker

We moeten middelen krijgen voor digitale infrastructuur die nodig is om van thuis te werken.

Ingrid Kremer

→ ZET IN OP VERBINDING EN PROFESSIONELE AUTONOMIE

Het lerarenberoep is aantrekkelijk waar samenhang en verbondenheid binnen het personeelskorps heersen. Collega's moeten op elkaars steun kunnen rekenen en het team moet als een geheel naar buiten komen. Tegelijkertijd is eigenheid belangrijk. Als leraar moet je voelen dat je een eigen

aanpak en inkleuring mag geven aan het school- en klasgebeuren. Die kleur staat symbool voor de diversiteit aan personen en karakters die je op een school vindt, zowel bij leraren als leerlingen.

Jeanick Vanacker

Een aantrekkelijke school is een school waarvan de leiding het volle vertrouwen heeft in de professionaliteit van de leraar, waar een sfeer heerst van waardering en waar leraren voldoende autonomie krijgen. Het is een school waar de zorg voor leerlingen en het lesgeven centraal mogen staan, niet de bijhorende administratie.

Ferdinand Cobbaut

Het is belangrijk dat scholen inzetten op betrokkenheid en gedragenheid in het team, maar ook op het aanmoedigen van engagement. Genoeg vrijheid en verantwoordelijkheid krijgen binnen duidelijke krijtlijnen is soms dansen op een slappe koord.

Martin Strynck

Zorg ervoor dat leraren bewuste keuzes kunnen maken vanuit een visie. Leraren mogen geen uitvoerders zijn en moeten kunnen werken in instellingen met een participatieve cultuur.

Bruno Gevaert

→ SCHUIF NIET ALLES AF OP DE SCHOOL

Nu is het bon ton om alle problemen op het onderwijs af te schuiven. Noem een onderwerp en het onderwijs kan hier zijn steentje aan bijdragen. Met wederzijds respect, begrip en een zo goed mogelijke communicatie met de diverse actoren die een rol spelen in de opvoeding van kinderen en jongeren komen we al een heel eind verder!

Marika Sass

HOE KAN DE LERAAR EEN PROFESSIONAL ZIJN EN BLIJVEN?

→ WEES AMBITIEUS VOOR STUDENT-LERAREN

Laat studenten zo snel mogelijk en zo lang mogelijk samen met het werkveld aan de slag gaan. Doorheen de praktijk leer je beter de theorie. Studenten die het nodig hebben, moeten we ondersteunen, maar we moeten het ook durven zeggen wanneer studenten een te moeilijke weg zijn ingeslagen.

Annick Desair

Kandidaat-leraren moeten echt gemotiveerd zijn om de job te beoefenen en over voldoende capaciteiten beschikken. De aanbieders van lerarenopleidingen dragen daarin een grote verantwoordelijkheid, al moeten we daar ook met z'n allen aan werken.

Marika Sass

→ BOUW TIJD IN

Leraren moeten zich blijvend kunnen bijscholen, maar met respect voor de werkdruk die daardoor tot stand komt. Voltijds lesgeven – met alles wat tot die kerntaak behoort – combineren met professioneel blijven en een goede balans met gezin en vrije tijd, wordt een lastige opgave.

Ferdinand Cobbaut

Professional kunnen zijn, begint met zorgen voor werkbaar werk, zodat er ruimte is om up-to-date te blijven en inhoudelijk te overleggen. Om diepgang te bereiken, is tijd en mentale ruimte nodig. Verder moeten we de kwantiteit van overlegmomenten verminderen, maar de vergaderingen die er zijn kwalitatief wel goed invullen.

Bruno Gevaert

→ ZET IN OP SCHOOLLEIDERSCHAP

Alles start met een bekwaam directie-team dat leraren op een correcte en motiverende manier ondersteunt, dat in gesprek gaat met leraren en weet wat er leeft in de school. Wanneer leraren begrip krijgen, blijven ze gemotiveerd.

Wim Van Avondt

→ VERHOOG HET BUDGET VOOR RELEVANTE NASCHOLING

Leraren moeten de kans krijgen om zich bij te scholen. Door beperkte nascholingsbudgetten moeten er te vaak keuzes worden gemaakt. De link met de klasvloer wordt helaas niet altijd gemaakt in het nascholingsaanbod.

Gitta Stragier

→ ZET IN OP INHOUDELIJKE NASCHOLING

Nascholing moet niet allemaal gericht zijn op digitalisering. Alsof je alleen een goede leraar bent als je digitale leermiddelen gebruikt. Er moet voldoende aandacht zijn voor inhoudelijke nascholing. Dat is voeding voor de geest! Zorg als onderwijsinstelling voor abonnementen op vaktijdschriften, een degelijke studiedienst en samenwerking met universiteiten op vlak van vakdidactiek. Zet voor talen ook in op kosteloze of goedkope seminars in het buitenland. En geef leraren tijd om bij te lezen!

Ingrid Kremer

→ EEN ROL VOOR DE VAKBOND

Als vakbond kunnen we hier ook iets betekenen, bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan pedagogische thema's in Brandpunt en door via de nieuwsbrief te verwijzen naar interessante vormingen, artikels ... Ik heb wel de indruk dat we al een goede stap in die richting zetten.

Jeanick Vanacker

→ ZET STRUCTUREEL IN OP SAMENWERKING EN COLLEGIAAL LEREN

In de basiseducatie zijn er traditioneel veel informele en formele contacten met collega's. Daarbij delen we lesmateriaal en is samenwerking een evidentie. Nieuwe collega's worden als vanzelf opgenomen in de groep, krijgen een peter of meter en kunnen gaan observeren bij de ancients.

Wij hebben een heus VTO-beleid met een goed evenwicht tussen vraag en aanbod. Naast externe vormingen, leren we ook van elkaar door samen aan een project te werken, lessen bij elkaar te observeren, samen een les voor te bereiden, samen op uitstap te gaan. Er wordt ook ingezet op ICT-vorming. Verder kunnen erasmusprojecten een energieboost en vernieuwde dynamiek geven. Het blijft wel zoeken hoe je de opgedane kennis en vaardigheden kan verduurzamen en delen met anderen.

Martin Strynck

Ik vind het waardevol om van elkaar te leren, bijvoorbeeld door bij een collega een les mee te gaan volgen en door samen te overleggen. Iemand anders sterkte is misschien mijn zwakte. Door samen te werken kan je dus veel verder komen.

Gitta Stragier

→ WAARDEER ERVARING

Het is belangrijk dat het directieteam oog en oor heeft voor de expertise van de ervaren leerkrachten.

Wim Van Avondt

Erken en waardeer ook de vaardigheden van oudere collega's.

Ingrid Kremer

HOE KUNNEN WE HET IMAGO VAN EN DE WAARDERING VOOR HET LERARENBEROEP POSITIEF VERSTERKEN?

→ BRENG EEN DAG UIT HET LEVEN VAN DE LERAAR IN BEELD

Om de waardering echt te versterken, moeten mensen weten wat de job precies inhoudt. Het is niet enkel voorbereiden, lesgeven en verbeteren. Er komt veel meer bij kijken, maar dat zien mensen natuurlijk niet allemaal. Dat zouden we meer onder de aandacht moeten brengen, met een soort 'dag uit het leven van de leraar'.

Gitta Stragier

Misschien is een realityserie een goed idee, waarin verschillende vormen van onderwijs aan bod komen.

Martin Strynck

Leraar ben je in hart en nieren. Het is geen knopje dat je zomaar aan en uit zet. Het is een roeping. In de samenleving leeft daarentegen nog vaak het beeld van de leraar met veel verlof, die lesgeeft van 9 uur tot 15 uur 30 en die daarna stopt met werken. Die beelden zouden van het netvlies moeten verdwijnen. Ik wil graag laten zien aan de maatschappij dat wij bijna non-stop bezig zijn, ook tijdens vakanties.

Annick Desair

We zouden bekende personen eens kunnen laten meedraaien en hierover op televisie verslag uitbrengen. Het is dan wel belangrijk dat deelnemers echt alles meedoen, dus ook zaken zoals de digitale agenda, vakvergaderingen, oefeningen maken ... Ook het weekendwerk hoort erbij.

Ingrid Kremer

Na deze coronaperiode en de lockdown is gebleken dat ouders plots beseften dat het schoolgebeuren toch een heel belangrijke factor was in hun leven. Gezinnen hebben ervaren hoe moeilijk het was om hun kinderen thuis te entertainen, op te voeden en te onderwijzen. Die zaken gebeuren dagdagelijks op school, maar worden als vanzelfsprekend beschouwd. Het is daarom misschien nu de uitgelezen periode om een campagne te starten om het volledige onderwijsplaatje positief in beeld te brengen.

Wim Van Avondt

→ HOGER OPLEIDINGSNIVEAU

Als de instroom van leraren sterker wordt en daardoor ook het opleidingsniveau stijgt, dan volgt daar automatisch een hogere waardering uit.

Marika Sass

→ VERPLICHT PROFESSIONELE PITSTOPS

Misschien moeten we erover nadenken om tijdens de loopbaan, om de drie à vier jaar, veel ruimte vrij te maken voor verplichte professionalisering. Zo wordt het voor de maatschappij en kandidaat-leraren duidelijk dat leraar worden niet stopt na drie jaar opleiding, maar dat het echt een roeping is waarin je moet blijven ontwikkelen.

Annick Desair

→ VERBETER DE VERLONING

Als we leraren echt waarderen, moeten we ze beter betalen.

Ingrid Kremer

Er moet een degelijke opleiding zijn voor leraren, waarna een aantrekkelijke verloning volgt.

Ferdinand Cobbaut

→ WEES AMBASSADEUR VOOR JE BEROEP

Leraren moeten ambassadeurs zijn voor hun job. We moeten positieve verhalen van leraren die het verschil maken, laten klinken.

Bruno Gevaert

Het is nu eenmaal zo dat negatieve zaken vlugger naar buiten komen, met daarrond de nodige heisa. Dat komt ook door de vooroordelen die al bestaan. Positieve verhalen over ons beroep blijven vaak verborgen. Leraren vinden wat ze doen meestal vanzelfsprekend, worden moedeloos van negatieve beeldvorming rond hun beroep en besluiten dan om 'wijselijk' te zwijgen. Maar net dat doet ons de das om. Er zijn zoveel scholen die mooie dingen verwezenlijken. Leraren zijn op heel wat momenten een lichtpunt voor hun leerlingen. Maar het is ook aan onszelf om zulke verhalen naar buiten te brengen.

Jeanick Vanacker

In de pers komen momenteel heel vaak politici en deskundigen aan het woord die slechts een eenzijdig beeld brengen van wat er leeft in de scholen. Ze hebben geen voeling met de werkvloer. Waardering voor ons beroep begint waar leraren met kennis van zaken aan het woord worden gelaten.

Wim Van Avondt

Je moet hier als leraar ook zelf aan werken door de houding die je aanneemt en de kunde die je ten dienste stelt. Door als leraar zelf enthousiasme uit te stralen tijdens het werk en er positief over te vertellen, wek je interesse voor ons beroep.

Marika Sass

